

Förändrade attityder?

En fallstudie över NGO:s arbete för konflikttransformation på
Nordirland

Abstract

In this thesis I have examined the work of conflict transformation agencies in Northern Ireland. Through this analysis I hope to answer the question of whether there has been a conflict transformation in Northern Ireland? Or if I could see patterns that suggest there has been a start of a conflict transformation. The analysis is based on John Paul Lederach theories and models of peace building. I will especially use two models; one is a pyramid over the society. In this pyramid the politicians is at the top and the locals at the grassroots. The other model covers the transition from a post-conflict to a society that's working for conflict transformation.

I will examine the work and methods used by these organizations and provide an evaluation that has resulted in the beginning of a conflict transformation. These organizations have the possibility to help the citizens build a sustainable peace.

Nyckelord: Nordirland, Konflikttransformation, Conflict Transformation Agencies, Relationsbyggande, Försoning

Innehållsförteckning

Akronymer	1
1 Inledning.....	2
1.1 Syfte	2
1.1.1 Frågeställning	3
1.1.2 Hypotes.....	3
1.2 Metodologi, avgränsningar och namnformer.	3
1.2.1 Metodologi	4
1.2.2 Avgränsningar och namnformer.....	4
1.2.3 Begreppsdefinition	5
1.3 Materialanvändning och källkritik	5
1.3.1 Materialanvändning.....	5
1.3.2 Källkritik	5
1.4 Disposition	6
2 Teoretiskt ramverk.....	7
2.1 Konceptualisering.....	7
2.2 Lederach – en modell för fredsbyggande.....	8
2.2.1 Analysguide.....	9
3 Nordirland	11
4 Konflikttransformerande organisationer i Nordirland	13
4.1 Peace People.....	13
4.1.1 Arbete	13
4.2 Peace and Reconciliation Group	13
4.2.1 Arbete	14
4.3 The Corrymeela Community.....	16
4.3.1 Arbete	16
4.4 Irish network for nonviolent action training and education	18
4.4.1 Arbete	19
5 Utvärdering	21
5.1 Återkommande arbete	21
5.2 Skillnader mellan organisationerna.....	22
5.3 Problem och kritik kring det konflikttransformerande arbetet.....	23
6 Slutsats	25

7	Referenser.....	26
8	Appendix.....	28
8.1	Appendix A	28
8.2	Appendix B	29
8.3	Appendix C	Error! Bookmark not defined.

Akronymer

CTA	Conflict Transformation Agencies
SDLP	Social Democratic and Labor Party
DUP	Democratic Unionist Party
INNATE	Irish Network for Nonviolent Action Training and Education
IRA	Irish Republican Army
NGO	Non-governmental Organization
PRG	Peace and Reconciliation Group
RUC	Royal Ulster Constabulary
UUP	Ulster Unionist Party

1 Inledning

Den 10 april 1998 slöts långfredagsavtalet på Nordirland. Avtalet, som undertecknades av de flesta partierna, gav framgång åt dem som förut språkat för och stått bakom freden. Kan detta ha varit början på en kommande konflikttransformation? Eller om det är så att de våldstoppar som varit efter fredsavtalet har bidragit till att denna process ej starta. Nordirland fick den 8 maj 2007 tillbaka sitt provinsstyre från London (NE, sökord: Nordirland¹), detta skulle kunna vara ett tecken på att det kan förekomma en konflikttransformation.

Forskningen kring konflikten på Nordirland har varit mycket omfattande under årens lopp, den har forskats i av många olika akademiska grenar (Ericson, 2001:28). Det har också visat sig att konflikter där religionen spelat en stor roll, så som Israel och Palestina, är av svårlöst karaktär (Ericson, 2001:2). Vilket i sin tur gör att Nordirland blir en konflikt av svårlöst karaktär då man har stark segregering mellan katoliker och protestanter.

Krig inom det internationella systemet har med svagare statssuveränitet gjort att det skett en förändring även i kategorin inomstatliga konflikter, följden har blivit att den internationella diplomatin fått minskat inflytande över processer rörande väpnade grupper. Det har således lett till att icke-statliga organisationer har fått ett större utrymme i fredsprocessen (Rigby, 2001:965). Denna ökade influens hos icke-statliga organisationer väcker, hos mig, en undran kring huruvida stora möjligheter de har att påverka ett konflikttrabbat område.

Med min studie hoppas jag kunna ta reda på om det skett en konflikttransformation på Nordirland och om dessa icke-statliga organisationer har varit en bidragande faktor till den eventuella transformationen.

1.1 Syfte

Syftet med den här uppsatsen är att undersöka huruvida det skett en konflikttransformation på Nordirland och om det således finns en grund för en hållbar fred, detta ska jag ta reda på genom analys av icke-statliga organisationer (NGO:s) som verkat på Nordirland. Vidare blir syftet således att analysera de som har bidragit till den eventuella konflikttransformationen, ej de som varit objekt för den. Det jag vill komma åt med analysen är vilka metoder aktörerna använt, alltså hur de har arbetat för en konflikttransformation. Det faktum att konflikten är av

¹http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=270886&i_word=Nordirland&i_whole_article=true&i_history=5

utdragen karaktär ger mig möjligheten att vidga analysen över tid, vilket jag hoppas leder till en fördjupad förståelse av huruvida det skett en konflikttransformation eller ej. Vidare får jag möjligheten att se när den eventuella konflikttransformationen introducerades och hur den skulle ha förändrats över tid.

Jag har valt Nordirland för det är en svårlöst konflikt med etniska (inspel) ASPEKTER, vidare har den pågått under en lång tid, vilket kan göra analysen djupare. Dessutom anser jag den väpnade konflikten vara avslutad då britterna har dragit tillbaka sina styrkor efter 38 års närvaro, samt att den nordirländska befolkningen, den 8 maj 2007, fick tillbaka sitt begränsade självstyre från Storbritannien (NE, sökord: Nordirland)². Det har även, i enlighet med Långfredagsavtalet, skapat sig en egen provinsregering där både DUP och Sinn Féin återfinns, vilket också tyder på att den väpnade konflikten är avslutad (Ibid.). Det faktum att konflikten befinner sig i ett efterkrigsstadium och således en återuppbyggnadsfas gör, enligt mig, att en konflikttransformation blir lättare att spåra då man inte behöver fastställa status för en pågående konflikt. Att konflikten befinner sig i detta stadium där våldet har minskat och befolkningen har möjligheten att bygga upp sina liv likt hur de var innan konflikten började (Ramsbotham et al, 2006:186).

1.1.1 Frågeställning

Frågorna jag söker svar på i denna uppsats blir ”*Har det skett en konflikttransformation på Nordirland?*” och ”*Kan man i så fall se ett mönster i hur de Icke-statliga organisationer arbetar för en konflikttransformation i Nordirland?*”.

1.1.2 Hypotes

Jag tror inte nödvändigtvis att den här studien kommer att visa på en genomförd konflikttransformation på Nordirland. Däremot tror jag att det mycket väl går att finna spår av att en konflikttransformation håller på att äga rum.

Vidare tror jag också att de CTA:s som verkat på Nordirland mycket väl kan ha varit bidragande till att starta processer som bidragit till engagemanget för en konflikttransformation.

1.2 Metodologi, avgränsningar och namnformer.

²http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=270886&i_word=Nordirland&i_whole_article=true&i_history=5

1.2.1 Metodologi

Metoden i den här uppsatsen är fallstudie av kvalitativ art (Merriam, 1994:30f), således blir det en kvalitativ fallstudie av ett land/fall, den kommer fortfarande vara komparativ då jag kommer analysera flera organisationer. Valet av metoden kvalitativ fallstudie gör att jag har möjligheten att inrikta mig på processer, vad som egentligen har skett. Jag har således skapat mig möjligheten att intressera mig för innebörden i fallet (Ibid.). Eftersom jag undersöker om det skett en konflikttransformation på Nordirland via de CTA:s som verkat där behöver jag heller inte skapa mig en generell bild av hur CTA:s verkat för konflikttransformation. Jag minskar således eventuell kritik kring en liten generaliserbarhet i studien, det är således inte meningen att skapa denna generaliserbarhet utan snarare skapa en möjlighet att gå djupare och få en större förståelse för fallet (Merriam, 1994:184). En kritik mot den här sortens kvalitativa forskningsmetoder är att de lätt blir av subjektiv art och kan därför i slutändan resultera i personligt tänkande (Bjereld et al, 1999:108). Med det menas att jag måste medveten om hur mitt personliga tänkande påverkar resultatet i min analys, därför måste jag också i största möjliga mån vara medveten om detta och således tänka och utvärdera så objektivt jag bara kan.

Meningen med metoden blir således inte att skapa en så stor generaliserbarhet som möjligt utan att göra en djupgående analys som kan ligga till grund för en fördjupad förståelse i fallet.

1.2.2 Avgränsningar och namnformer.

Jag avgränsar min studie till NGO:s som verkat på Nordirland, detta för att inte bredda min analys allt för mycket. Jag får således ett intensivt urval (Johannesson & Tufte, 2003:85). Vidare kommer jag avgränsa namnformen på de icke-statliga aktörerna till CTA (Conflict Transformation Agencies), vilket jag kommer att utveckla under rubriken konceptualisering. Studien kommer även att avgränsas över tid, då det fredsbyggande initiativet inte kan påbörjas innan en politisk överenskommelse är nådd (Ericson, 2001:28). Dock ska man inte underskatta det faktum att man är i behov av just tid för att reparera den fysiska och emotionella skada som skett (Knox & Quirk, 2000:3). Därför kommer jag lägga största vikten av studien vid den senare delen av konflikten, detta för att jag anser mig ha större chans att hitta den eventuella transformationen i ett stabilare läge, ett läge vilket mer liknas vid fred.

Gällande olika namnformer som förekommer är bland annat *Nordirland*, *den norra delen av Irland* samt *de sex länderna*. Vilken namnform man väljer att använda beror lite på vilka sympatier man har, den norra delen av Irland används mest av irländare från de södra delarna av Irland, här förekommer även namnformen *de sex länderna*. Nordirland används mest av de som vill särskilja sig från resten av befolkningen på ön Irland, detta är även den namnform som förekommer mest frekvent i den akademiska världen (Ericson, 2001:23ff). I den här studien kommer jag således att använda mig av namnformen *Nordirland*, inte

för att jag sympatiserar med de som vill särskilja sig, utan för att den är mest frekvent förekommande.

Namnformerna rörande katoliker och protestanter används i samband med referenser till de respektive populationerna på Irland (Ibid.), detta är inget jag lägger någon religiös vikt i och kommer därför att benämna dem som de är.

1.2.3 Begreppsdefinition

Jag kommer under min analys byta ut begreppet NGO mot CTA, vilket står för Conflict Transformation Agencies. Detta för att de NGO:s som arbetar med konfliktlösning runt om i världen karaktäriseras som CTA:s, de använder sig då av icke våldsamma kanaler för att transformera våldsamma konfliktsituationer (Rigby, 2001:957).

1.3 Materialanvändning och källkritik

1.3.1 Materialanvändning

Jag har, för min uppsats, använt mig både av primär- och sekundärmaterial i form av dokument. Dokument avser den information som samlats in via andra kanaler än intervjuer och observationer. Dessa dokument är huvudsakligen skriftliga källor som kommer till användning i en fallstudieundersökning (Merriam, 1994:117). Det sekundära materialet jag använder mig av innefattar böcker, artiklar och rapporter, vilka är skrivna av andra författare och har således redan blivit bearbetat och tolkat innan. Jag är därför medveten om att min tolkning kan kritiseras och ifrågasättas utifrån de tolkningar som författarna redan har gjort. Mitt primärmaterial är hämtat från olika hemsidor tillhörande de icke-statliga organisationer jag kommer att analysera. Detta för att de flesta av dessa organisationer lägger ut sina publikationer och information på respektive hemsida, vilket ger värdefull information för bland annat studenter (Rigby, 2001:966).

1.3.2 Källkritik

Denna studie kommer, som jag tidigare skrev, använda sig av redan tolkat sekundärmaterial. Därför anser jag det viktig att lägga upp några källkritiska kriterier, detta i ett försök att minska det redan tolkade materialet samt att jag får en bättre överblick av det material som ska användas. Med detta hoppas jag att min analys, i så liten utsträckning som möjligt, blir fångad av de redan gjorda tolkningarna i materialet.

Jag kommer därför inte använda mig av material från politiska källor från Nordirland, dock kan CTA:s användas i politiskt syfte rörande konflikthantering (Rigby, 2001:957). Däremot kommer jag använda mig av organisationernas egna

sidor för att undersöka deras arbete. Därför är det också viktigt att jag använder mig av äkthet som ett källkritiskt kriterium gällande deras information. Jag måste således vara noga i min materialinsamling så att allt material verkligen är publicerat av rätt organisation i fråga. Med äkthet menas att materialet är autentiskt och inte fabricerat (Teorell & Svensson 2007:104).

Vidare kommer jag använda mig av vetenskapligt accepterade källor så som avhandlingar, artiklar och böcker av erkända författare, men även av databaser liksom Nationalencyklopedin.

1.4 Disposition

Den här uppsatsen kommer, efter inledningskapitlet, ha en redogörelse för det teoretiska ramverk som ligger till grund för analysen. Därefter kommer jag redogöra för Nordirlands historia, detta för att skapa en grund och förståelse för händelseförloppet i det fall som ligger till grund för analysen. I denna del kommer jag blanda de historiska delarna med de som redogör för konfliktgrunden, här kommer det även vävas in lite konfliktshistorik av konflikthändelserna.

Jag kommer sedan att använda mig av det teoretiska ramverket för att analysera icke-statliga organisationers bidragande roll i konflikttransformationen på Nordirland. Sist kommer jag att sammanfatta min analys samt runda av mitt resonemang i en slutsats.

Slutligen vill jag också poängtera att alla internet länkar kommer läggas ut som fotnot istället för referens i den löpande texten, detta för att förenkla läsningen.

2 Teoretiskt ramverk

I denna studie behöver jag hitta en teori som är heltäckande i den bemärkelsen att den både tar in toppen i samhället och vänder sig mot samhällets gräsrotter. Detta för att Nordirland redan har nått ett fredsavtal i långfredagsavtalet, 1998, man har således lagt en politisk grund för en kommande fred och därigenom också en grund för en kommande transformation av konflikten.

Jag kommer därför använda mig av John Paul Lederach teorier kring fredsbyggande modeller i uppdelade samhällen samt hans idéer om konflikttransformationsträning i kulturellt betingade miljöer. Valet av teori beror på att jag anser LederachS bredd vara behövlig för en fördjupad förståelse i min analys av NGO:s.

2.1 Konceptualisering

Konflikttransformation skiljer sig från konflikthantering i den mån man inte bara ser till ATT hantera konflikten genom eliminering och kontroll, utan också söker förståelse för konfliktens natur, i dess egen kontext. Vidare behöver man förståelsen för att sociala konflikter är ett fenomen som är skapat av oss människor och det finns således naturligt i våra mänskliga relationer (Lederach, 1996:16ff). Detta skapar frågor om vårt huvudmål med konflikthantering skall vara att kontrollera och minska våldet, eller om vi ska arbeta för förändrade attityder i samhället. Ser man till sociala förändringsmönster inom en konflikt kan vi se att den förändras med konflikten, man går från verbala påhopp till vapen, från meningsskildaktighet till direkt hat.

Transformationen kan ta olika former, dels kan man se det genom termer av transformation inom relationer där man går från instabilitet och ömsesidigt förstörelse till ett läge där man ömsesidigt kan samarbeta och hjälpa varandra. dels kan det ses i termer av transformation i systemets struktur, vilken kan förändra själva synen på konflikten. Viktigt att poängtera är att transformationer av relationer ligger invävda i transformation av systemets struktur. Vidare är det viktigt att genom transformation förstå att en konflikt kan transformeras både konstruktivt och destruktivt, syftet med konflikttransformation är och förbli således att arbeta för dessa konstruktiva förändringar och bidra till försoning, gemensam och ömsesidig förståelse gentemot de andra parterna (Ibid.).

2.2 Lederach – en modell för fredsbyggande

Lederach tar först och främst upp tre breda observationer kring fredsbyggande i djupt delade samhällen. Dessa tre observationer är vad jag kommer lägga grunden av min teori kring, sedan kommer jag fylla på med några fler idéer från Lederach och slutligen kommer jag operationalisera teorierna genom att skapa konkreta frågor som ska guida mig i min analys.

Den första av dessa tre observationer som Lederach gör ligger i att man ofta ser till kortsiktiga mål, detta för att behålla och lyckas med makropolitiska mål. Vilket leder till att varje politisk kris hamnar i fokus och detta sker på bekostnad av de långvariga strategierna kring det delade samhället (Know & Quirk, 2000:24).

Detta är en bidragande faktor till min analys då den gör att varje politisk instabilitet som får stort utrymme underminerar en eventuell konflikttransformation, det behöver visserligen inte vara så att den förstör den helt.

Den andra observationen Lederach gör är ett argument för ett hierarkisk närmande till konflikttransformation. Denna inställning består i en tredelad pyramid³ där det översta skiktet består av politiker, militärer samt höga ämbetsmän. Dessa är involverade i förhandlingar på hög nivå där målet är att hitta någon form av politisk lösning eller en kompromiss på konflikten. Det mellersta skiktet består av mellanledare, så som mellanstora företag, religiösa och spirituella ledare och akademiker. På det understa skiktet, som är nere på gräsrotsnivå, arbetar CTA:s, volontärarbetare samt lokala ledare och aktivister (Ibid.).

Vidare gör Lederach två noteringar kring denna pyramid, den första består av att många av konfliktens symptom är befästa på gräsrotsnivån, detta genom social och ekonomisk instabilitet. Dock är det så att linjerna för en etnisk nationell konflikt inte går horisontellt genom pyramiden utan vertikalt, detta gör att de olika skikten inte har ställts mot varandra under konflikten på Nordirland. Den andra noteringen består av att toppskiktet har större möjlighet att influera den bredare fredsprocessen samtidigt som de blir mindre påverkade av konsekvenserna på gräsrotsnivån. Det understa skiktet av pyramiden får således lite inflytande över besluts- och fredsprocesserna på högre nivå, men det är fortfarande under stor påverkan från dessa processer. Det blir även så att ju närmre gräsrotsnivå man kommer desto större del av befolkningen påverkas, detta gäller både för konflikten och för de arbeten som kretsar kring den.

För att en fredsprocess ska kunna fortgå måste den genomsyras av alla dessa skikt, då de har vertikala gränser. Detta gör att alla dessa skikt måste arbeta för en hållbar fred (Knox & Quirk, 2001:25). Denna faktor kommer att få en stor

³ För en illustration av pyramiden se Appendix A.

inverkan på min analys, detta eftersom man undertecknade långfredagsavtalet och därigenom har toppskiktet skapat en grund för fredsprocesser i de undre skikten.

Vidare talar Lederach om ett identitetsdilemma som bygger på att befolkningen förflyttar sina våldsamma konfliktideal mot en försoningsprocess. Under denna förflyttning tvingas de att omvärdera sin identitet så att den transformeras genom en omvärdering av relationen till sin forna fiende. Men de måste samtidigt hålla kvar vid sin gamla identitet i den mening att de fortfarande är samma personer som står för samma saker. Det är fortfarande så att dessa personliga och gruppidentiteter är del av politiken och blir således påverkade av det som beslutas i toppen av pyramiden, detta gör att grupper i samhället lätt kan få känslan av marginalisering (Knox & Quirk, 2001:26). Det blir här viktigt att man skapar en känsla av brett ägande av fredsprocessen inom samhället, man ser således till att inkludera större grupper och minskar således marginaliseringen samtidigt som man skapar en känsla av delaktighet och ansvar inom processen.

Den tredje stora observationen Lederach gör handlar om hur delade samhällen förflyttar sig från en konfliktövergång till en transformation av konflikten. Denna förflyttning kräver ett mer omfattande politisk närmande, där man riktar in sig på sociala, ekonomiska och andliga förändringar.⁴ Det är bara då det kan skapas nya relationer där man kan se till de orättvisor som varit samt att man håller sig öppen för att förlåta och blir förlåten.

För att klara av detta måste vi förflytta oss från en kortsiktig konfliktlösning till en mer långsiktig variant där man har kapaciteten att i termer av social förändring under en längre tid, som över generationer (Knox & Quirk, 2001:27f). Vidare måste vi förflytta oss från det direkt hierarkiska politiska tänkandet och tänka i termer av en bredare infallsvinkel, så att hela pyramiden inkluderas. Detta för att skapa ansvarstagande, delaktighet och ägarskap för de som är med och deltar i fredsprocessen. Vidare säger Lederach, för att skapa en konflikttransformation och således försoning i samhället måste man öppna upp samhället för att kunna uppmuntra individen till en positiv inställning av ett kollektivt och öppet samhälle, man måste erkänna och bekräfta det som har varit, få lov att sörja de man förlorat, utvärdera sin smärta och sorg samt erkänna det som varit fel, detta för att kunna ta fortsatta steg mot uppbyggnad av söndriga relationer mellan individer och grupper. Det handlar således inte om att förlåta och glömma, inte heller om att komma ihåg och söka egen rättvisa, utan att komma ihåg vad som varit och sen jobba mot en förändring (Ibid.).

2.2.1 Analysguide

Jag kommer utforma ett antal frågor, detta för att skapa mig konkreta teoretiska indikatorer för de CTA:s jag ska undersöka (Johanessen & Tufte, 2003:44). Jag kommer genom dessa frågor göra begreppet transformation operationellt, mätbart.

⁴ För att se modellen gå till Appendix B.

Den första frågan jag ska analysera är vilken metod dessa CTA:s har använt sig av? Alltså hur har de arbetat för att bidra till en konflikttransformation. I den här frågan lägger jag vikten i att hitta vad de har arbetat med, om det rör sig om sociala, ekonomiska eller andliga frågor och då också i vilken utsträckning arbetet pågått.

Den andra frågan jag söker svar på i min analys är, vilken målgrupp har arbetet varit riktad mot? Om det är en speciell grupp i samhället? Om det är både katoliker och protestanter som fått ta del av arbetet? Dessa frågor är av vikt för analysen eftersom de undersöker hur brett ägande av fredsprocessen och transformationen som faktiskt finns.

Utifrån dessa frågor kommer jag, med hjälp av Lederachs modell för fredsbyggande, analysera de utvalda CTA:s.

3 Nordirland

Nordirland⁵ är ett delområde till Storbritannien som sträcker sig över en yta på 13 575 km². Ytan är således bara något större än Skånes, 11 027 km², vilket tar upp 16 % av hela ön Irland. Nordirland har en befolkningsmängd på 1.8 miljoner. Nordirland består av 6 grevskap, Irland består av 26. Historien har genom åren i stort sett präglats av konflikten mellan unionister, som vill att Nordirland ska tillhöra Storbritannien och nationalisterna som vill se Nordirland tillhöra republiken Irland (NE, sökord: Nordirland).

Konflikten har sin grund i att britternas politiska och militära makt dominans på Irland bröts av IRA (Bew et al, 1996:21). Ser man det ur nationalisternas vinkel så delade britterna Irland för att försvaga den irländska nationalismen, eller att de till och med vill ta över hela ön. För Unionisterna handlar det mycket om ulsterprotestanternas fasta beslutsamhet att inte acceptera ett enat Nordirland under Republiken Irland (Bew et al, 1996:42f). Även om den konstitutionella omarbetningen på Irland, 1920-22, resulterade i skapandet av ett parlament i Nordirland så fanns det fortfarande en halv miljon katoliker som motsatte sig parlamentet. Den katolska befolkningen var också fast besluten att stanna i Nordirland eftersom man var övertygad om att det skulle bli sämre om man flyttade söderut (Encyclopedia Britannica, sökord: Northern Ireland).

I mitten av 1960-talet hade det stabila läge som fanns börjat vittra sönder, protestanterna försäkrade sig allt mer om att de hade total kontroll av makten och över statens institutioner. Polisen började, i allt större utsträckning, använda sig av våld för att stoppa demonstrationer, vilket ledde till att Nordirland så småningom hamnade på randen till inbördeskrig (Encyclopedia Britannica, sökord: Northern Ireland). Britterna skickade sedan in trupper för att undsätta den Nordirländska polisen RUC, uppror och våldsamma demonstrationerna hade underminerat RUC:s möjlighet att säkra lag och ordning i landet. IRA tog då till vapen och inledde en kampanj för att försvara katolikerna, göra institutionerna instabila, försvaga den brittiska viljan att behålla unionen samt att uppnå en enad irländsk stat (Ibid.).

De kulturella skillnaderna som finns har till stor del bidragit till grunden i de sociala problemen som finns i Nordirland. Det finns bland annat regioner i Nordirland som har starka länkar både till Skottland och England, vilket har att göra med de påtvingade engelska bosättningarna och deras plantage under tidigt 1600-tal (Encyclopedia Britannica, sökord: Northern Ireland). Detta förstärks av att irländarna är av romersk-katolskt ursprung medan befolkningen med engelskt eller skotskt påbrå är av protestantiskt ursprung, vidare kan man också se en

⁵ Karta finns att hitta i Appendix C

kulturell skillnad i det talade språket. De flesta i befolkningen i Nordirland pratar engelska, vissa med skotsk accent, medan de som har irländskt ursprung pratar det keltiska språket. Det går även att dra vissa paralleller kring de olika politiska grupper som finns och vilket språk de pratar (Ibid.).

Gällande den demografiska uppdelningen mellan katoliker och protestanter, så står katolikerna för två femtedelar av populationen, de har även ett högre barnafödande än protestanterna. Fördelningen mellan dessa grupper är dock inte jämn, landet är uppdelat då många människor har flyttat runt under konflikten och de har bosatt sig så nära deras egen befolkning som möjligt. Detta har skapat en viss segregation i samhället där protestanter och katoliker väljer att bo i olika områden, även de som bor i samma område tenderar att försöka skilja sig, i den mån det går, från den andra gruppen (Ibid.).

Med långfredagsavtalet, april 1998, kom också möjligheten till samarbete mellan parterna, inte bara inom Nordirland utan även mellan Storbritannien och Irland. Det hölls val strax efter där de flesta politiska aktörerna, så som UUP, SDLP, DUP och Sinn Féin, fick platser i parlamentet. Dock tog det inte mer än två veckor innan det uppstod ett nytt dödande, då Real IRA bombade i Omagh och således offrade 29 liv (Encyclopedia Britannica, sökord: Northern Ireland). I mars 2007 hölls det nya val, där Ian Paisley och Garry Adams (ledarna för Democratic Unionist Party och Sinn Féin) lyckades enas om en maktfördelning där båda parterna skulle ingå i regeringen. Följderna av detta blev att britterna gav tillbaka statusen provinsieellt självstyre till Nordirland och man drog även tillbaka sina trupper (Ibid.).

4 Konflikttransformerande organisationer i Nordirland

4.1 Peace People

The Peace People började, 1976, som en proteströrelse mot det pågående våldet i Nordirland. Sedan sin början har organisationen arbetat med att bygga ett fredligt samhälle genom icke-våldsamma metoder.⁶ Man arbetar för en framtid där befolkningen på Nordirland strävar efter fred och framförallt en fredlig omgivning i samhället. The Peace People vägrar acceptera rädsla, orättvisor eller en tillvaro präglad av våld i Nordirland, eller någon annanstans i världen.⁷

4.1.1 Arbete

I The Peace Peoples arbete är det viktigt att skaffa sig en syn på konflikten ur ett långsiktigt perspektiv, detta för att man ska kunna få en fördjupad förståelse i vad det är som ligger till grund för våldet. Man skall inte bara se till skillnaderna mellan katoliker och protestanter utan även till ekonomiska, sociala, politiska och kulturella aspekter där historien spelar en stor roll (Schroeder, 1994).

Organisationen arbetar väldigt mycket med metoder rörande icke-våldsamma lösningar, där det är viktigt att föra en inkluderande dialog. Man måste ge alla grupper i samhället en chans att delta i diskussionen om fredsprocessen på Nordirland. Nyckeln är således att föra en villkorlös och öppen diskussion med alla parter som vill delta (Ibid.).

Vidare har The Peace People arbetat för skapandet av en gemensam identitet hos befolkningen. Det är viktigt att befolkningen inte bara ser sig som protestanter, katoliker, unionister eller nationalisterna utan även ser sig genom en enad identitet som nordirländare (Ibid.). Befolkningen kan således stärka relationerna och försoningsprocesserna i samhället genom denna gemensamma och enade identitet.

4.2 Peace and Reconciliation Group

⁶ <http://www.peacepeople.com/>

⁷ <http://www.peacepeople.com/>

PRG bildades 1976 av Peace People och två år efter grundandet blev det en egen självständig grupp. De fortsatte då att arbeta på gräsrotsnivå som deras grundare påbörjat. Arbetet har i mångt och mycket handlat om att bygga broar mellan religiösa och kulturella samhällen som har blivit polariserade av händelserna på Nordirland. Deras strategiska mål ligger i att man vill svara gentemot samhällets prioriteringar, detta för att stärka och bygga upp relationerna inom samhället.⁸

4.2.1 Arbete

Organisationen jobbar med projekt på lite olika nivåer inom samhället, allt på gräsrotsnivå och ett av huvudmålen ligger i att skapa möjligheter för individer och grupper i samhället att utmana de gamla stereotyper som finns kvar i Nordirland. Deras projekt är utformade så att de ska nå olika grupper i samhället, där de inkluderar bland annat unga, gamla och kvinnliga individer samt etniska minoriteter, man inkluderar även de religiöst skilda grupperna protestanter och katoliker.⁹ Den stora bredden i PRG:s målgrupper ger en känsla av ett gemensamt ägande över processerna då alla blir inkluderade.

Arbetet rörande kvinnor har bland annat gått ut på att inkludera kvinnor i politiken, här kombinerar man politiska diskussioner med erfarenhetsbaserad inläring. PRG:s träning med dessa individer resulterar ofta i samtal rörande lokal, nationell och internationell politik, vilket i sin tur har lett till att samhället ber om mer projekt och diskussioner i ämnet. Dessa utbildningar har bland annat resulterat i startandet av Joined Women's Project vilket skapades när kvinnor av både katolskt och protestantiskt ursprung deltagit i PRG:s utbildningar och då gärna ville träffa andra kvinnor från respektive samhälle för att diskutera de frågor som kommit fram under deras politiska träning. De träffades på månadsbasis och skapade på så vis en givande relation. En liknande grupp går att finna i Waterside Women's Group som utbildade sig i den mån att de fick verktyg för sina politiska diskussioner, detta genom att de blev mer involverade i sitt lokala samhälle via media och lobbyverksamhet.¹⁰

Under 2002 startade PRG ett projekt för skolungdomar i Storbritannien där 6 protestanter och 6 katoliker från 5 olika skolor deltog, de fick träffa ungdomar från Liverpool och Bradford. Ungdomar fick åka till varandras städer för att få en förståelse gentemot de andras kulturella bakgrund, de tog även upp frågor rörande generell ungdomskultur där man bland annat diskuterade kring alkohol och droger. Detta var första gången PRG hade arbetat med en ökad förståelse, inte bara mellan katoliker och protestanter, utan även mellan ungdomar från Nordirland och andra länder och även om projektet slutade i oktober 2002 så håller fortfarande ungdomarna kontakten med varandra och framförallt ungdomarna på Nordirland. Protestanterna och katolikerna byggde vidare på sin

⁸ <http://www.peaceprg.co.uk/about.htm>

⁹ <http://www.peaceprg.co.uk/projects.htm>

¹⁰ <http://www.peaceprg.co.uk/projects/women.htm>

relation och de menar att om det finns andra saker att koncentrera sig på än olikheterna i deras religioner så behöver detta inte vara ett problem.¹¹

PRG har arbetat med områden som gränsar mellan protestanter och katoliker i Londonderry, vilket har gått ut på att man arbetat med representanter i de olika samhällena. Man har sedan 1998 arrangerat möten mellan olika lokala ledare för att skapa förtroende och för att diskutera lokala frågor. Man har även satt upp ett mobilt nätverk där man får möjligheten att ta del av varandras telefonnummer, detta för att hålla de lokala ledarna närmre varandra så att man kan förhindra ryktesspridning i området. Detta har skapat ett visst lugn bland invånarna som således lätt kan få tag på fakta om ett rykte uppstått, vilket lätt skapar oroligheter. Det är framförallt i tid av extra spänning mellan grupperna som det har varit extra användbart för att skapa lugn och bibehålla förtroendet som skapats.¹²

När det kommer till arbetet över samhällsgränserna mellan katoliker och protestanter har man bland annat arrangerat en vecka (Community Relations Week) där man arbetar på relationerna mellan samhällena. Detta arrangemang har pågått i över 30 år och det har skett stora förändringar inom området för vilka behov befolkningen på Nordirland har. Idag kan vi se hur olika grupper och organisationer arbetar för att förbättra relationerna mellan katoliker och protestanter runt om i Nordirland. Allt eftersom Nordirland växt och förändrats har det även inkluderats nya religioner och etniska grupper vilket i sin tur gjort att arbetet med samhällsrelationer har blivit en stor del i befolkningens vardag.

Själva veckan i sig är organiserad så att befolkningen blir utsatta för program relaterade till samhällsrelationer samt att de får utforska vilka möjligheter som finns inom dessa program och sedan försöka hitta nya områden var de skulle tänkas behövas. Det finns heller inga restriktioner på vilka som får delta under dessa veckor.

Under denna vecka 2004 organiserades bland annat en samhällsstädning där befolkningen fick hjälpas åt att städa upp i parker och andra allmänna platser runt om i städerna. Man involverade även så mycket kommunalt anställda som möjligt. Budskapet var att befolkningen skulle arbeta tillsammans för att göra Nordirland till en bättre plats, men också att stärka banden mellan protestanter och katoliker genom att skapa en känsla av gemenskap i samhället.

PGA har under denna vecka, 2003, också startat ett projekt för att skapa förståelse mellan samhällsgrupperna. De anordnade turer runt om i Londonderry där man fick chansen att se staden genom andras ögon, de deltagande fick lov att fotografera och filma i de främmande delarna för att sedan återvända hem och framkalla arbetet. Syftet var att skapa en förståelse mellan protestanter och katoliker och materialet talar sitt tydliga språk, om att de båda grupperna delar på staden.¹³ Fotografierna blev sedan grunden till ett projekt som sträckte sig utanför Nordirländs gränser, fotona skickades ut till bland annat Irland för att visas upp.¹⁴

¹¹ http://www.peaceprg.co.uk/projects/young_adults.htm

¹² http://www.peaceprg.co.uk/projects/cross_community.htm

¹³ http://www.peaceprg.co.uk/projects/cross_community.htm

¹⁴ http://www.peaceprg.co.uk/projects/cross_border.htm

PRG har även arbetat med skolor för att diskutera frågorna kring sektarianism, där har eleverna fått skriva stadgar för anti-sektarianismpolicy som ska gälla för deras skolor och även om projektet bara varade under tre veckor kunde man se resultat i huruvida eleverna gärna diskuterade frågor rörande sektarianism.¹⁵

4.3 The Corrymeela Community

Corrymeela grundades 1965 med målen att sträva efter fredsbyggande och försoning genom att hjälpa sociala, religiösa och politiska grupper på Nordirland. Man har genom hela sin historia arbetat med dem som drabbats av våldet och polariseringen, vilket kommit som följd av konflikten. Corrymeela fokuserar mycket på att bygga relationer i samhället, detta genom lite olika projekt och man HAR runt 6 000 deltagare varje år.¹⁶

4.3.1 Arbete

Deras arbete rörande det direkta samhället handlar mycket om att hjälpa befolkningen på Nordirland att återvända till ett så normalt liv som möjligt och i vissa fall handlar det till och med om att skapa en normal livssituation för första gången i sitt liv. Man fokuserar mycket av sitt arbete, kring dessa frågor, i gränsområdena mellan protestanter och katoliker, detta eftersom de är bland dessa som man upplevt och blivit utsatta för mest våldsamheter under konflikten.¹⁷

I arbetet rörande olika grupper i samhället har Corrymeela lite olika mål och målgrupper man vänder sig mot. Man arbetar med att stärka självförtroendet genom projekttjänst, så att befolkningen vågar ta egna initiativ i fredsprocessen. Vidare försöker Corrymeela bidra med erfarenheter och expertis till dessa grupper som försöker stärka banden mellan olika samhällsgrupper detta för att förstärka grupperna och samhället i stort.¹⁸

Corrymeela arbetar också med expertis till de grupper som ger stöd till personer som sitter i fängelse samt deras familjer. Man sätter upp kontaktnätverk mellan gruppledare hos både protestanter och katoliker för att stärka den positiva utvecklingen i deras samarbete och relationer. Corrymeela uppmuntrar till diskussion och dialog mellan olika grupper i samhället så att de ska kunna slå ihjäl gamla myter om varandra och ersätta dessa med sanningar samtidigt arbetar man för att stärka ledarskapet och samarbetet inom grupperna för att sedan stärka samarbetet utåt mellan grupperna.¹⁹ Vidare arbetar man med att försöka minska känslan av marginalisering i samhället, detta arbete för att minska känslan av

¹⁵ http://www.peaceprg.co.uk/projects/single_identity.htm

¹⁶ <http://www.corrymeela.org/sitepage/whoweare.aspx>

¹⁷ <http://www.corrymeela.org/sitepage/community.aspx>

¹⁸ <http://www.corrymeela.org/sitepage/community.aspx>

¹⁹ <http://www.corrymeela.org/sitepage/community.aspx>

marginalisering detta utförs främst i gränsområdena mellan katoliker och protestanter.²⁰

Corrymeela arbetar med identitetssökande inom samhällsgrupperna, de får själva utforska och värdera sin identitet genom att man diskuterar deras politiska, sociala och religiösa historia och traditioner. Detta görs för eftersom Corrymeela hävdar att man inte klarar av en process där man lyssnar på motpartens historier och minnen som sitt lidande, utan att själv först hanterat sina egna minnen och således skaffat sig en tillräcklig distans för att kunna möta och hantera motpartens. Målet med detta arbete ligger i att banden mellan protestanter och katoliker ska stärkas, att man delar på grupperna först och låter de bearbeta sitt eget gör också att man minskar rädslan för varandra och därigenom stärker samhället när man visar på likheter mellan katoliker och protestanter.²¹ Man skapar således en större förståelse och tolerans för det lidande som kommit ur konflikten.

Corrymeela erbjuder också ett samlingscenter i Bellycastle som en säker och neutral miljö där olika grupper från samhället kan mötas och diskutera. Detta center har framförallt två huvudsyften, där det första är just att ge dessa grupper ett öppet och fritt forum för diskussion. Det andra handlar om att ge människor som har det svårt i samhället en möjlighet att få komma bort från vardagen. Här kan det vara familjer där någon familjemedlem sitter i fängelse, eller har suttit i fängelse, eller familjer som bor i gränsområdena och därför upplever en extra stressig vardag.²² Corrymeela erbjuder således, genom sitt center, en fredlig miljö där befolkningen kan slappna av och återhämta sig, men också en plats där man kan ta del i aktiviteter och diskussioner som främjar positiva relationer i samhället.²³

Corrymeela specialiserar sig bland annat på de enskilda familjerna i samhället, då man anser dessa vara grundpelare i samhället. Här handlar arbetet också mycket om att skapa relationer mellan katoliker och protestanter, framförallt i gränsområdena. Man hoppas att arbetet med familjerna skall leda till försoning, respekt och förståelse mellan de olika grupperna i samhället.²⁴

Corrymeela vänder sig också mycket till ungdomar, 18-22 år, i sitt arbete med samhället. Man anser att denna grupp är ytterst viktig i samhället eftersom de tillhör nästa generation och således har framtiden för sig.²⁵ Projektet med ungdomarna är av socialt utvecklande karaktär, där man vill få deltagarna att arbeta fram egna modeller för uppbyggnaden av goda relationer och samarbete i samhället. Corrymeela vänder sig främst till ungdomar i marginaliserade områden.²⁶

²⁰ <http://www.corrymeela.org/sitepage/community.aspx>

²¹ <http://www.corrymeela.org/sitepage/community.aspx>

²² <http://www.corrymeela.org/sitepage/community.aspx>

²³ <http://www.corrymeela.org/sitepage/community.aspx>

²⁴ <http://www.corrymeela.org/sitepage/family.aspx>

²⁵ <http://www.corrymeela.org/sitepage/youth.aspx>

²⁶ <http://www.corrymeela.org/sitepage/youth.aspx>

Projektet börjar med att ungdomarna får fokusera på sig själva, för att de sedan ska kunna identifiera varje deltagares identitet, vilket sedan ligger till grund för det fortsatta arbetet. Det är viktigt att erkänna varje deltagares livserfarenheter oavsett vilken bakgrund de kommer från, de får möjligheten att prata om sina erfarenheter, sin historia och sedan uppmuntras de till att sätta detta i förhållande till hur dagens samhälle ser ut.²⁷ Deltagarna åker iväg under helger för att komma bort från vardagen, vilket skall förstärka uppbyggnaden av relationer deltagarna emellan. De får under helgen bilda sig ett eget samhälle där alla hjälps åt, detta aktiva deltagande och hjälpsamhet bygger upp relationer och erbjuder deltagarna möjligheten att arbeta mot de marginaliseringar och diskrimineringar som finns ute i det riktiga samhället.²⁸ Målet är att ungdomarna ska utveckla en känsla och förståelse för beslutsprocesser och problemlösning, vidare ska de skapa sig en förståelse om ansvar inom grupper och samarbete, samt dess ledarskap. De ska också själva få ett bättre självförtroende samt förståelse och ägande av försoningsprocessen i samhället.²⁹

Corrymeelas arbete med ungdomar sträcker sig även till skolorna på Nordirland. Man vill få skolungdomar medvetna om hur det är att växa upp i ett delat samhälle. Skoleleverna får diskutera politik, religion och kultur för att skapa sig en förståelse för de olika samhällsgruppernas likheter och skillnader. Corrymeela låter även olika skolor besöka varandra så att eleverna får möjligheten att se hur andras vardag ser ut samt att de kan bygga upp positiva relationer med elever från andra grupper i samhället.³⁰

Slutligen menar Corrymeela att det kommer krävas tolerans och förståelse för sin motpart samt att det kommer krävas kompromisser, men framförallt en gemensam styrka mot dessa mål om man ska skapa en långvarig fred där befolkningen har försonats.³¹

4.4 Irish network for nonviolent action training and education

Grunden till INNATE lades av tidningen Dawn, 1984, under en diskussion kring skapandet av ett träningsinriktat nätverk. Själva nätverket skapades till fullo tre år senare och tanken var att skapa stöd och hjälpmedel åt dem som var inblandade och arbetade med träning för icke-våldsamma metoder. INNATE stationerade sig i Belfast där man trodde det största behovet skulle finnas. Målet var framförallt att arbeta med och igenom andra organisationer, vilka använder icke-våldsamma metoder i sitt arbete.³²

²⁷ <http://www.corrymeela.org/sitepage/youth.aspx>

²⁸ <http://www.corrymeela.org/sitepage/youth.aspx>

²⁹ <http://www.corrymeela.org/sitepage/youth.aspx>

³⁰ <http://www.corrymeela.org/sitepage/schools.aspx>

³¹ <http://www.corrymeela.org/sitepage/community.aspx>

³² <http://www.innatenonviolence.org/background/20067anrep.shtml>

4.4.1 Arbete

Till en början arbetade INNATE med övervakning och observation i Nordirland, detta arbete var genom ett samarbete med en lokal grupp i Portadown, vilka arbetade i linje med INNATE:s mål. 1989 blev de på allvar inblandade i övervakningsprocessen, vilket man profilerade som ett bra medel för att hantera eventuell spänning mellan grupper i samhället. På lokal nivå har denna övervakning resulterat i förhindrande av en eventuell konflikteskalering.³³

Det mest vanliga arbetet INNATE utför handlar om träning inom ramen för icke-våldsamma lösningar, vilket man utfört mot olika grupper i samhället. Detta för en effektivisering av deras eget arbeten inom ämnet.³⁴ INNATE menar att man måste vara noga med att skapa en anpassad träning, då den passar en speciell grupp eller individ. Dessa personer som deltar ska kunna relatera till deras egna erfarenheter och på så vis försöker man skapa en större vilja att delta i processen och träningen.³⁵

Gällande träningen för icke-våldsamma lösningar anser INNATE att det också handlar om att söka lärdom och förståelse hos motparten. De försöker få deltagarna att sätta sig in i andras situationer och på så sätt även bygga upp en respekt mellan parterna och gruppmedlemmarna. Genom denna respekt hoppas man att deltagarna agerar mer med sympati gentemot varandra. Det handlar dock inte om att ge upp sina personliga eller politiska övertygelser utan att deltagarna lär sig acceptera andras och deras synsätt för att sedan kunna skapa relationer grundade i acceptans.³⁶ Vidare handlar träning mot icke-våldsamma lösningar om att utveckla verktyg som kan hjälpa individer i samhället när de känner sig marginaliserade eller på något annat sett hotade. Man har då medlen att, genom acceptans, ta till andra vägar än våld för att skaffa sig rättvisa eller få sitt budskap hört.³⁷

Detta grundar sig också i att INNATE försöker bygga upp en god moralisk grund för de deltagande men också för i samhället i stort. Denna moraliska grund ska bestå av positiva övertygelser, oavsett om det är gud eller bara tron på sig själv.³⁸ Detta så att man i situationer av mer spänning mellan samhällsgrupperna kan försöka att handla på ett så icke-våldsamt sätt som möjligt.

INNATE använder sig också av mer specificerad träning inom ämnet, där man bland annat vänder sig mot kristendomen. Här använder man sig övningar där deltagarna får reflektera över hur deras tro kan vara bidragande i träning för icke-våldsamma handlingar. Dessa reflektioner får sedan diskuteras i större grupper där man försöker skapa en bredare förståelse för andra människors tro samt en förståelse för hur människor med liknande tro kan ha radikalt skilda åsikter och således också använda sig av olika ståndpunkter. INNATE hoppas att man lyckas

³³ <http://www.innatenonviolence.org/background/20067anrep.shtml>

³⁴ <http://www.innatenonviolence.org/background/20067anrep.shtml>

³⁵ <http://www.innatenonviolence.org/workshops/workshop1.shtml>

³⁶ <http://www.innatenonviolence.org/resources/intro/nonviolence1.shtml>

³⁷ <http://www.innatenonviolence.org/resources/intro/nonviolence1.shtml>

³⁸ <http://www.innatenonviolence.org/resources/intro/nonviolence3.shtml>

skapa en acceptans för andra mänskors tänkande.³⁹ Detta kan förhoppningsvis leda till att man för protestanter och katoliker närmare varandra, genom en ökad förståelse.

INNATE arbetar också efter principen att man, på månadsbasis, skall kunna delta i möten rörande deras arbete ibland annat Belfast. Under dessa möten får deltagarna möjligheten att vara med och planera INNATE:s projekt samt att sätta upp mål för vad som är i störst behov av att prioriteras först. Dessa möten är öppna för alla som⁴⁰ vill delta, då INNATE försöker inkludera så många som möjligt. Mängden av deltagande är också frivilligt, vilket ger en känsla av vidare öppenhet där befolkningen kan välja mängden deltagande själv och således bevara sin känsla av ägande över processen.

Man arbetar också med att stärka sin position i resten av Nordirland, då man är som starkast i Belfast. Detta är något man strävar efter för att kunna inkludera en så stor del av befolkningen som möjligt.⁴¹

³⁹ <http://www.innatenonviolence.org/workshops/christianbelief.shtml>

⁴⁰ <http://www.innatenonviolence.org/background/20067anrep.shtml>

⁴¹ <http://www.innatenonviolence.org/background/20067anrep.shtml>

5 Utvärdering

När det kommer till en analys av CTA:s anser jag det viktigt att poängtera det faktum att dessa organisationer anses vara svåranalyserade. Detta för att det kan bli problem att mäta organisationernas effektivitet i sitt arbete, vidare är det också svårt att se exakt hur stor påverkan dessa har haft på samhället (Belloni, 2001:173). Detta är av vikt för min analys, då jag måste vara medveten om detta faktum för att minimera riskerna för personligt tänkande i min slutsats.

5.1 Återkommande arbete

Efter att ha gått igenom dessa CTA:s arbete rörande samhället i Nordirland anser jag att alla dessa organisationer arbetar utifrån ungefär samma metoder och förutsättningar vilket gör att de tillsammans också skapar en bredd, då de har fler möjligheter att nå ut till befolkningen.

Corrymeela menar att en fortsatt fred på Nordirland är beroende av att folk med olika bakgrund och traditioner kan övervinna sina olikheter och arbeta med att stärka sina likheter.⁴² Vilken kan fyllas i med vad The Peace People hävdar, att den enda tiden för fred är nu och vi har alla vår roll att spela i processen.⁴³ Vad de två organisationerna menar anser jag vara karaktäristiskt för arbetet CTA:s gör, de arbetar för att inkludera så stora delar av befolkningen som möjligt samtidigt som man inte kan vänta med sina ageranden, utan de är alla också måna om att involvera befolkningen i fredsprocessen så fort som möjligt. Här är det också viktigt att nämna huruvida organisationerna inte bara ser till protestanter och katoliker utan att de även ser andra etniska och socialt skilda grupper så att ingen ska känna sig marginaliserade i processen. Man har dock hela tiden varit medveten om att det inte bara rör sig om teologiska aspekter utan det är nog så viktigt med de sociala och ekonomiska aspekterna i detta arbete.

Organisationerna har lyckats att tillsammans involvera befolkningen, mest på gräsrotsnivå, men även på högre nivåer i Lederach fredsbyggande pyramid. Man når högre upp genom ett brett inkluderande av befolkningen och deras lokala och religiösa ledare. Att det råder någorlunda stabilitet i pyramidens toppskikt är också av stor betydelse för processen på gräsrotsnivå, då organisationernas arbete inte behöver tappa fokus på grund av politiska utspel eller instabilitet. Det politiska klimatet är och förblir viktigt för transformationsprocessen och därför är

⁴² <http://www.corrymeela.org/sitepage/community.aspx>

⁴³ <http://www.peacepeople.com/>

långfredagsavtalet och återskapandet av provinsregeringen således också av största vikt.

Uppbyggnaden av positiva relationer är också av största vikt för transformationsprocessen, då befolkningen måste ändra synsätt i många aspekter, de måste komma från konfliktidealet och se till relationer som inte bygger på våld. Här jobbar organisationerna med självbilden, att bearbeta sitt eget lidande, för att sedan kunna se till andra gruppers lidande och således, genom lyssnande och diskussion, skapa sig en förståelse för deras situation och historia.

Uppbyggnaden av relationer koncentreras också mycket på vuxna ungdomar och skolelever, organisationerna är medvetna om av vilken betydelse dessa har för konflikttransformationen och byggandet av en stabil fred.

Vidare arbetar organisationerna mycket med de familjer som drabbats hårt av kriget, de som lever i gränsområdena och utsätts för större påfrestningar än övriga befolkningen, de som har en familjemedlem i fängelset, detta är exempel på familjer man arbetar extra mycket med. Detta för att i så stor grad som möjligt inkludera dem i samhället så de inte ska få en känsla av marginalisering och utanförskap i processen.

För att sedan sammanfattningsvis knyta arbetet organisationerna gör till Lederach modeller kring fredsbyggande, kan vi först se att organisationerna har en metod där de arbetar för att inkludera hela befolkningen i processen, man försöker även göra inkluderingen i en större massa genom att satsa på nästa generation som är så viktig för freden. Vilken betyder att man får den inkluderingen som Lederach menar är nödvändig för att lyckas med processen. Ser man sedan till den sista observationen Lederach gör, nämligen att föra konflikten från konfliktövergångsperioden till konflikttransformationen. Organisationerna lyckas att se till de yngre generationerna, vilket är av största vikt. Vidare lyckas de få ett arbete där individen får chansen att omvärdera sin identitet, till en mer fredligare vardag, vilket också, enligt Lederach, är av stor vikt när det kommer till en förflyttning av samhället mot en konflikttransformation.

Organisationerna följer således Lederach's modeller för fredsbyggande, detta gör således att deras arbete och metoder kvalificerar sig för att skapa långsiktigt stabilt fredsbyggande i Nordirland.

5.2 Skillnader mellan organisationerna

De olika organisationerna som undersökts i denna uppsats har stora likheter, vilket således betyder att de inte har så stora skillnader. De skiljer sig visserligen i antalet medlemmar, hur stor budget de har, hur många de har kapacitet att nå ut till samt var i Nordirland de arbetar. Skillnaden här gör enbart att Corrymeela har bäst chans att nå ut eftersom de också har störst resurser och flest medlemmar (Knox & Quirk, 2000:76f). Men i det stora hela arbetar de alla för att bygga upp och förbättra relationerna i samhället (Ibid.). Vilket ju således går ut på att skapa förståelse och förtroende hos befolkningen (Knox & Quirk, 2000:69). Att

organisationerna är så lika i sitt sätt att arbeta och vilken målgrupp de vänder sig till har både för- och nackdelar. Fördelarna är att man över tid tillsammans gör ett starkare arbete utifrån de metoder och målgrupper man valt. Som jag skrev tidigare så får man således en större möjlighet till att bredda den valda metoden och dess målgrupper.

Nackdelarna ligger i att man inte kompletterar varandra i de avseende att det finns olika vägar att nå målet konflikttransformation, organisationerna väljer alla samma väg mot målet, vilket gör att man åsidosätter andra alternativa vägar för konflikttransformation och försoning.

Som en alternativ väg kan man använda sig glömska som en metod för konflikttransformation. Organisationen skulle då arbeta aktivt för att bara berätta delar av konflikthistorien för målgruppen. Detta arbete vänder sig nästan enbart mot ungdomar (Ramsbotham et al, 2006:237ff). Ungdomarna får således inte ta del av den informationen som är kopplad till hatet och de stora skillnaderna mellan parterna. Organisationerna skulle med denna metod få ytterligare ett redskap för att, med hjälp av yngre generationer, bryta gamla konfliktideal.

Ett annat alternativ för organisationerna är sanningsutredningar. Här kan befolkningen individuellt få berätta om sitt lidande utan att de sätts i något relationsbyggande perspektiv. Organisationen ska sedan svara på detta och därigenom arbeta mot eventuella hämndkänslor inom konfliktidealet (Ibid.). Det man kan kritisera organisationerna för här är att de tenderar att fokusera på relationsbyggandet även när det kommer till individuellt lidande. Man utesluter då möjligheten för befolkningen som behöver få utlopp för sitt lidande, hitta någon att skylla på osv. Tyvärr kan organisationerna då missa möjligheter att få den del av befolkningen som behöver utagera sina känslor och sitt lidande. Detta för att de sedan ska kunna gå vidare i processen för konflikttransformation.

Organisationernas brist på skillnader i arbete och metoder kan ha bromsande effekter för konflikt transformationen, även om de inkluderar stora delar av befolkningen så är det inte alla som behöver bli inkluderade i samma arbete och metoder för att nå en konflikttransformation.

5.3 Problem och kritik kring det konflikttransformerande arbetet

Konflikttransformation kräver att det verkligen skapas en förändring av de olika parternas mål, intressen och självbilder. Denna förändring kan ske med hjälp av konflikten i sig samtidigt som omgivningen kan vara den bidragande orsaken (Ramsbotham et al, 2006:164f). Organisationerna arbetar utifrån denna princip som också går i linje med Lederach's modeller för fredsbyggande. Dock är det svårt att utvärdera om de olika organisationerna lyckats med en förändring hos befolkningens attityder gentemot sig själva och sin motpart. Det är svårt att mäta huruvida arbetet fått genomslagskraft i samhället, det behöver ju inte vara organisationerna som varit den bidragande orsaken till förändringen utan det kan

vara så att en viss mognad infunnit sig i konflikten vilket således har bidragit till förändrade attityder hos befolkningen. Man måste också vara medveten om att befolkningen inte behöver vara ärlig i sin förändring, framförallt i ett samhälle som präglats av konfliktideal under en längre tid. Det kan således finnas andra motiv, som hämnd eller lidande, med i bilden medvetna eller omedvetna. Någon av parterna kan ha en annan agenda där man vill lura in motparten i en falsk trygghet genom försoning, för att vid en eventuell konfliktupptrappning ha det övertaget och således slippa bli offer. Organisationerna försöker genomgående se till problemens rötter, vilket således skapar en större acceptans för att förändra sina attityder (Ibid.).

Dessa faktorer kan ha spelat in under organisationernas arbete och även om de inte gjort de så blir arbetet fortfarande väldigt svårt att utvärdera, då man inte heller kan vara säker på huruvida man ska räkna in dessa faktorer eller ej.

Ett annat problem med organisationernas arbete kan ligga i att de, genom fokusering på en viss fråga eller grupp skapar ett omedvetet stöd (Ericson, 2001:428). Vilket kan ses, av den motsatta parten, som att organisationen tar parti i konflikten istället för att lösa den. Befolkningen kan då tappa tron på processen då de inte längre känner ägandet över den. Man skulle då, enligt Lederach teorier, också förlora känslan av inkludering och således inte arbeta lika effektivt för en konflikttransformation.

Vidare har organisationerna inte fått någon speciell statlig hjälp gällande integrationen av före detta fångar. Arbetet med fångarna och dess familjer har organisationerna fått klara utan statlig hjälp, vilket kan vara ett problem då detta lätt leder till spänning i samhället. I långfredagsavtalet fanns det skriftlig förståelse för vikten av att återinsätta före detta fångar i samhället, det har dock ej förekommit någon politisk aktion gällande detta (Rolston 2007:271). Detta kan skapa komplikationer i organisationernas arbete, då fångarna har varit i statligt ansvar och nu lämnas ut utan vidare hjälp, vilket i sin tur kan påverka arbetet för konflikttransformation.

Organisationerna har också stött på problem då läget har varit mindre stabilt och det har uppkommit nya våldscyklar i Nordirland. Vilket, enligt Lederach, har gjort att de processerna rörande konflikttransformation har stannat upp. Den politiska instabiliteten som varit sedan tecknandet av långfredagsavtalet har således ställt till problem för organisationerna. Detta är dock inget som de inte klarat av att hantera, då de fortfarande är verksamma inom området.

6 Slutsats

De konflikttransformerande organisationerna har genom åren lyckats arbeta med processer för konflikttransformation och det faktum att alla har varit verksamma i mer än 20 år talar också för att det finns en början till en konflikttransformation där attityderna hos individer och grupper förändras gentemot sina medmänniskor. Organisationerna har således samlat på sig en mängd nyttiga erfarenheter gällande relationsbyggande och konflikttransformerande arbete.

Eftersom det är svårt att mäta framgången i organisationernas arbete, då det är svårt att mäta graden av konflikttransformation. Detta gör att jag inte kan säga huruvida långt de är i en process av konflikttransformation. Det jag kan fastställa är att deras arbete har pågått under längre tid, vilket bör innebära att transformationsprocessen har börjat, men att de heller inte har kommit till ett stadium av en fulländad konflikttransformation. Att de alla arbetar med likande metoder, anser jag, tyda på att de har hittat ett fungerande mönster, vilket således stärker påståendet att en konflikttransformation har börjat äga rum. Dessutom tror jag organisationernas arbete kommer att gå ännu bättre när det nu ligger ytterligare stabilitet i pyramidens toppskikt, detta med återinförandet av provinsregeringen i maj 2007.

För att svara på mina huvudfrågor så anser jag, efter analysen, att Nordirland således inte genomgått en fulländad konflikttransformation än, men befolkningen är på god väg att försonas med sina medmänniskor och sitt förflutna. Jag tror också att Nordirland kan, med hjälp av de aktiva konflikttransformerande organisationerna, uppnå mer än bara en negativ fred utan också en långvarig stabil sådan. Jag tycker man ser att de arbetar efter givna mönster, då de alla använder samma strategier i liknande typer av arbete. Dessa organisationer får således möjligheten att, med befolkningen, bygga en hållbar fred som inkluderar hela befolkningen under en gemensam identitet som nordirländare.

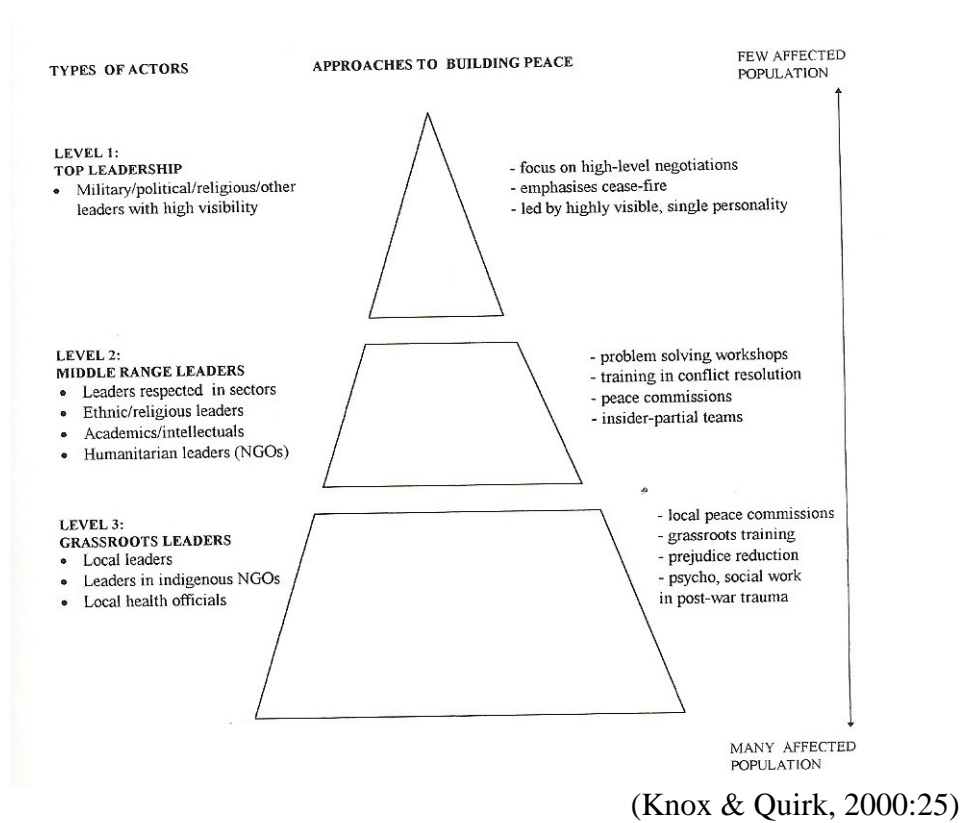
7 Referenser

- Belloni, Robert, 2001. *Civil Society and Peacebuilding in Bosnia and Herzegovina*. Journal of Peace Research. Vol. 38, No 2, pp. 163 – 180.
- Bew, Paul, Gibbson, Peter & Patterson Henry, 1996. *Northern Ireland 1921 – 1996 – Political Forces and Social Classes*. Great Britain: Biddles of Guildford.
- Bjereld, Ulf, Demker, Marie & Hinnfors, Jonas. 2002. *Varför Vetenskap?* Lund: Studentlitteratur.
- Encyclopedia Britannica [Online] <http://search.eb.com.ludwig.lub.lu.se/eb/article-9110757> 15:30, 19 maj 2008.
- Ericson, Maria, 2001. *Reconciliation and the Search for a Shared Moral Landscape – An exploration based upon a study of Northern Ireland and South Africa*. New York: Lang.
- Irish Network for Nonviolent Action Training and Education [Online] <http://www.innatenonviolence.org/index.shtml> 10.45, 22 maj 2008.
- Johanesson, Asbjørn & Tufte, Per Arne, 2003. *Introduktion till samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber AB
- Knox, Colin & Quirk, Pádriac, 2000. *Peace building in Northern Ireland, Israel and South Africa – Transition, Transformation and Reconciliation*. Wiltshire: Antony Rowe Ltd
- Lederach, John Paul, 1996. *Preparing for Peace – Conflict Transformation Across Cultures*. New York: Syracuse University Press
- Merriam, Sharan B, 1994. *Fallstudien som forskningsmetod*. Lund: Studentlitteratur.
- Nationalencyklopedin [Online] http://www.ne.se.ludwig.lub.lu.se/jsp/search/article.jsp?i_art_id=270886&i_word=Nordirland 11:30, 19 maj 2008.
- Peace and Reconciliation Group [Online] <http://www.peaceprg.co.uk/index.htm> 12:30, 18 maj 2008.
- Ramsbotham, Oliver, Woodhouse, Tom & Miall, Hugh, 2006. *Contemporary Conflict Resolution – The prevention, management and transformation of deadly conflicts*. Malden: Polity Press
- Rigdby, Andrew, 2001. *Review: Humanitarian Assistance and Conflict management – The View from the Non-governmental sector*. International Affairs (Institute of International Affairs 1944-), Vol. 77, No. 4, (Oct., 2001), pp. 957-966.
- Rolston, Bill, 2007. *Demobilization and Reintegration of Ex-Combatants – The Irish Case in International Perspective*. Social and Legal Studies, Vol. 16(2), 259-280.

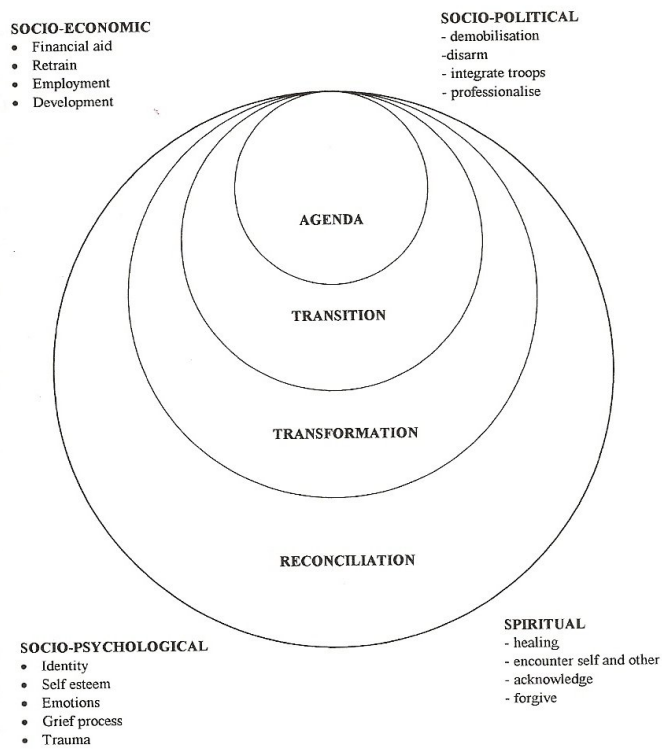
- Schoeder, Steven, 1994. [Online] *Toward A Higher Identity – An interview with Mairead Corrigan Maguire*. http://elin.lub.lu.se.ludwig.lub.lu.se/cgi-bin/linker/ebSCO_local?9405243989 18:30, 8 maj 2008.
- Teorell, Jan & Svensson Torsten, 2007. *Att fråga och att svara – Samhällvetenskaplig metod*. Malmö: Liber AB
- The Corrymeela Community [Online] <http://www.corrymeela.org/default.aspx> 15:00, 14 maj 2008.
- The Peace People [Online] <http://www.peacepeople.com/> 09:30, 10 maj 2008.

8 Appendix

8.1 Appendix A

8.2 Appendix B

(Knox & Quirk, 2000:26)